

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 36 (1569). 23 ЛИСТОПАДА 1984 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні партійного комітету університету було розглянуто питання про роботу кафедри наукового атеїзму, етики та естетики по комуністичному вихованню студентів.

Це порівняно молода кафедра. Вона була створена 1982 року. За цей час, як зазначалося на засіданні парткому, було проведено певну роботу по створенню матеріальної бази і по комплектуванню кафедри науковими співробітниками і кваліфікованими викладачами. Кафедра активно займається комуністичним вихованням студентів. Відповідно до нормативних документів ведеться планування навчального процесу, на високому науково-методичному рівні читаються лекції. Систематично здійснюється контроль над навчальним процесом, приділяється увага взаємовідвідуван-

ню лекцій, обговоренню їх. Крім основного курсу наукового атеїзму, організовано читання факультативних курсів з етики і естетики. Викладачі кафедри підготували і викладають спецкурс з критики буржуазно-клерикальних концепцій.

Кафедра займається соціологічним дослідженням. Її викладачі беруть активну участь в пропаганді наукового атеїзму не лише в університеті, а й серед населення міста і області.

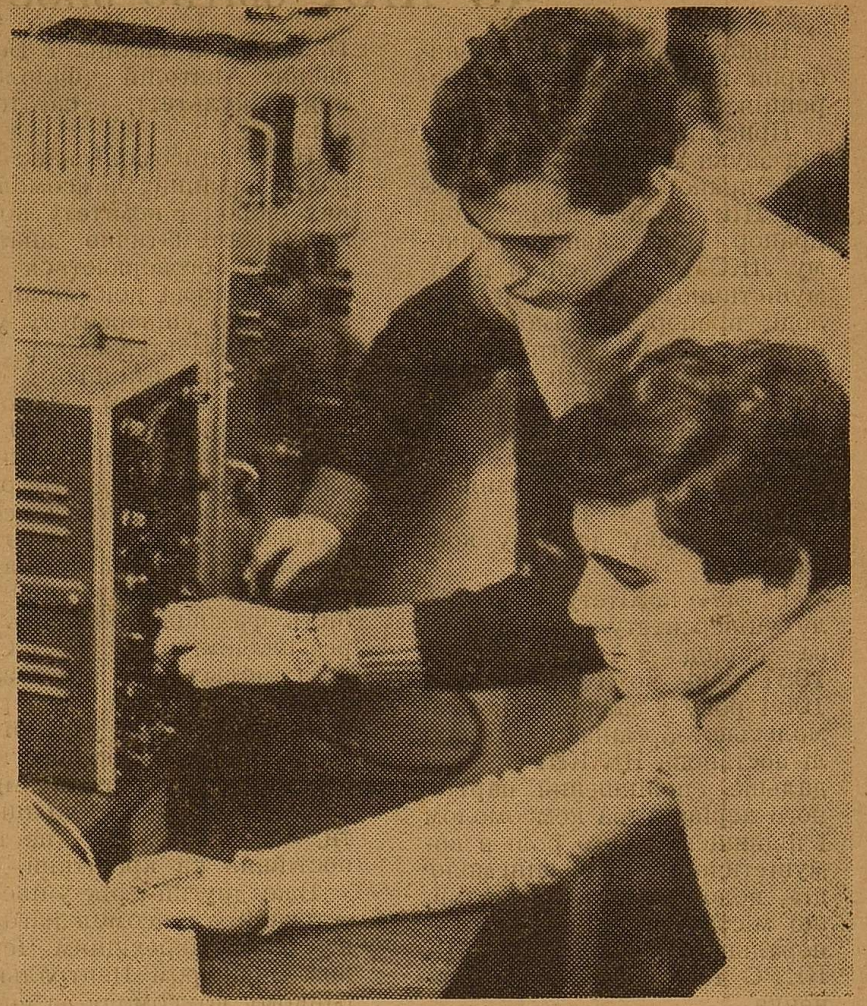
Поруч з цими на засіданні парткому було зазначено ряд недоліків в роботі кафедри наукового атеїзму, етики і естетики. Кафедра повинна стати справжнім центром атеїстичного виховання студентів, активно сприяти на атеїстичну спрямованість навчального процесу гуманітарних та природничих наук. Во-

на повинна мати тісні зв'язки з кафедрами суспільних наук, з факультетами, з партійними та комсомольськими організаціями, частіше виступати в періодичній пресі на атеїстичні теми.

Партійний комітет ОДУ прийняв розгорнуту постанову з цього питання, спрямовану на рішуче поліпшення роботи кафедри наукового атеїзму, етики і естетики.

Партійний комітет розглянув на своєму засіданні також питання про хід виконання комплексного перспективного плану ідеологічної роботи на 1984—1985 роки партійним бюро хімічного факультету і кафедри історії КПРС, про роботу служб адмінгоспчастини по виконанню постанови парткому університету від 2 липня 1984 року «Про засвоєння нової матеріальної бази культурно-масової роботи» та інші питання.

ПРАВОФЛАНГОВІ

ВІДМІННО ВЧАТЬСЯ СТУДЕНТИ ДРУГОГО КУРСУ
ФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЄВГЕНІЙ СТОЛЯРОВ ТА
ІГОР АЛЬТМАН.

На знімку: Є. Столяров та І. Альтман під час лабораторної роботи «Вивчення роботи електронного осцилографа». За цю роботу хлопці отримали відмінні оцінки.

Фото І. МОСКАЛЕНКА.

До 40-РІЧЧЯ ПЕРЕМОГИ

ТЕОРЕТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ НА ІСТОРИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ.

Готуючись до 40-річчя Перемоги радянського народу в Великій Вітчизняній війні, студентський колектив історичного факультету під керівництвом викладачів кафедри історії Української РСР, історіографії та джерелознавства провів науково-теоретичну конференцію, присвячену 40-річчю визволення Радянської України від німецько-фашистських загарбників. Цю конференцію слід розглядати як гідний вклад в підготовку до 40-річчя Перемоги Радянського Союзу у Великій Вітчизняній війні. На конференції, яка відбулась 29 жовтня 1984 року, виступили з цікавими і змістовними доповідями студенти IV курсу О. Максимочкина, Л. Циганенко, О. Петрик, В. Шпак, Л. Компанієць, Т. Ізбаш. В доповідях студентів були висвітлені питання про роль Комуністичної партії в організації визволення України. З великим інтересом прослухали доповідь студента А. Петрика, в якій була дана критика буржуазних фальсифікацій історії України в період Великої Вітчизняної війни. Цікаві матеріали про роль дружби народів у визволенні території Радянської України були приведені в доповіді Л. Циганенко.

Всі доповіді студентів ілюструвались діафільмами, слайдами, були застосовані технічні засоби навчання.

На закінчення конференції її учасники прийняли рішення на основі доповідей підготувати тексти лекцій по історії Великої Вітчизняної війни.

**В. МЕЙЗЕР,
Л. ЦИГАНЕНКО,
студенти історичного
факультету
IV курсу.**

ТРЕТЯ ПРОФСПІЛКОВА

Відбулась III звітно-виборна конференція профспілкової організації професорсько-викладацького складу і співробітників Одеського держуніверситету. З доповіддю виступив голова профкому І. К. Калмакан.

Аналіз діяльності профкому і профбюро факультету та підрозділів протягом звітного періоду в галузях навчальної, виховної, методичної та наукової роботи, — говорить доповідач, — свідчить про те, що вона проводилась у відповідності з програмними документами партії, була спрямована на формування у студентів комуністичного світогляду, високої професійної підготовки.

Протягом звітного періоду колектив університету досяг значних успіхів в навчальній та науковій роботі, в поліпшенні побутового і культурного обслуговування викладацького складу та співробітників університету.

В XI п'ятиріччі університет виконує наукові дослідження по 22 наукових напрямках в галузі природничих, гуманітарних та суспільних наук. Зусилля вчених та співробітників сконцентровані на найбільш актуальних сьгодні наукових напрямках, багато з яких є традиційними для університету.

Виробничо-масовою роботою профкому займалася комісія, основним завданням якої була організаційна робота по розвитку соціалістичного змагання, підвищенню трудової активності і творчої ініціативи професорсько-викладацького

складу, наукових співробітників, студентів, службовців та робітників університету.

Університет є постійним учасником соціалістичного змагання серед вузів району, міста, області, республіки і Мінвусу СРСР.

За підсумками соціалістичного змагання серед вузів району наш колектив щороку нагороджується Перехідним червоним прапором за перше місце, в 1982 році був занесений на республіканську Дошку пошани, а в 1983 році посів друге місце і одержав другу грошову премію Мінвусу СРСР.

Доповідач докладно зупиняється на питаннях трудової дисципліни. Регулярно контролювалась явка співробітників на роботу і ефективність використання робочого часу, документація по виходу співробітників на роботу; по кафедрах підготовлені і доопрацьовані інструкції розподілу функціональних обов'язків учбово-додаткового персоналу. Багато критичних зауважень по результатах перевірок було висловлено на адресу колективів бухгалтерії та наукової бібліотеки. Кращими за результатами перевірок зазначено колективи НІ фізики, астрономічної обсерваторії, обчислювального центру.

Найкраще відвідування студентами академічних за-

нять визначено на біологічному, механіко-математичному та історичному факультетах. Тут ведеться велика робота з студентами по зміцненню трудової дисципліни. Непогані результати виявила остання перевірка на юридичному факультеті, де протягом 2—3 років впроваджується чітка система обліку відвідування студентами занять.

Не всі питання вирішені у нас в організації змагання по виконанню зобов'язань. Міжкафедральні змагання не завжди досягають необхідного рівня. Не забезпечено достатньої гласності змагання.

Доповідач говорить про успіхи і недоліки у виховній, культурно- і фізкультурно-масовій роботі, детально зупиняється на питаннях побуту, відпочинку та оздоровлення професорсько-викладацького складу та співробітників ОДУ, охорони праці і техніки безпеки.

В обговоренні доповіді взяли участь А. С. Васильєв, доцент, голова профбюро юрфаку; Л. Я. Бараніца, токарь, голова профбюро УЕМ; В. А. Сминтина, заступник декана фізфаку; В. М. Євтухов, доцент, голова профбюро мехмату; Є. Р. Бердичевська, начальник технологічного відділу НДЧ; В. П. Мамонтов, доцент, голова профбюро хімфаку; А. Б. П'ятицький, заступник завідуючого кафедрою астрономії; М. І. Ісаков, заступник завідуючого кафедрою фізгеографії; С. Є. Дятлов, голова профбюро

біофаку; Н. О. Дубовик, голова обкому профспілки робітників освіти, вищих навчальних закладів та наукових установ; В. М. Тоцький, проректор по навчальній роботі.

В конференції взяв участь І. В. Лебедев — інструктор Одеської облпрофради.

Конференція обрала профком у складі 35 чоловік. Головою профкому обрано І. К. Калмакана, заступником голови профкому — А. М. Поливяну, голову ревізійної комісії — Л. П. Анісімову.

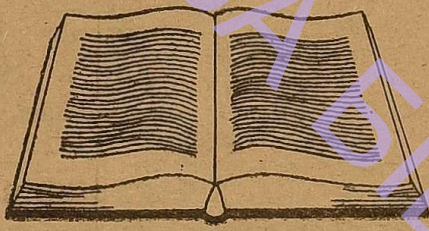
Обрана також президія профкому у складі: І. К. Калмакан — голова профкому; А. М. Поливяна — заступник голови профкому, голова організаційно-масової комісії; Ю. М. Оборотов — заступник голови організаційно-масової комісії, М. П. Краснянський — заступник голови комісії з соціального страхування, О. А. Мартинок — голова виробничо-масової комісії, І. П. Шнайдер — заступник голови виробничо-масової комісії, С. В. Суховська — голова житлово-побутової комісії, Ю. Д. Шуйський — голова комісії з охорони праці і техніки безпеки, А. С. Бонецький — заступник голови комісії з охорони праці і техніки безпеки, О. П. Дем'янчук — голова комісії з культурно-масової і спортивної роботи, Г. О. Гарбузов — заступник голови комісії з культурно-масової і спортивної роботи.

Делегати ХХХ з
рної комсомольсько
ренції знайомлятьс
документами, які р
ють про життя уніве
кої комсомолі.

Фото О. А.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА БІОЛОГІВ

Педагогічна практика студентів-біологів цього року проходила в світлі рішень квітневого 1984 р. Пленуму ЦК КПРС про подальше удосконалення загальної середньої освіти молоді та поліпшення умов роботи загальноосвітньої школи.

Зазначимо, що студенти виявили добрі знання з біології та хімії і відчували себе в школі не практикантами, а викладачами.

Студенти відповідально готувались до уроків, використовували додаткову літературу. На уроках користувались технічними засобами, створювали проблемні ситуації, працювали на уроках з підручником, налагоджували міжпредметні зв'язки, таким чином використовували нові сучасні засоби педагогіки. Студенти Ровніна (СП № 56), Сидорук, Сетяговська (СП № 4), Овчарук (СП № 62) заміняли учителів-біологів дотямом практики по хімії. Серед кращих були також студенти Писк (СП № 56), Авраменко, Орлова (СП № 35), Гуткова, Медведовська (СП № 16), Романенко (СП № 62), Мельник, Кюсе (СП № 20), Медведева, Городиська (СП № 10), Гаврилюк (СП № 23), Кузьмінська, Фадіна, Нандах, Бояр-Сайхан (СП № 64), Ананіч, Лісницька, Карнаух (СП № 43).

Студенти провели великий обсяг позакласної роботи — взяли участь в оформленні біологічного і хімічного кабінетів, проводили екскурсії до зоологічного музею та ботанічного саду, готували дитячий матеріал.

Працювали студенти і як помічники класних керівників — проводили виховні години, політінформації, екскурсії, чергування, інші заходи.

Студенти виявили схильність до роботи в школі. Прийшли на практику студентами, а по закінченню практики їх вже можна вважати справжніми викладачами біології і хімії.

М. ВІННИКОВА,
доцент,
керівник підпрактики
біофаку.

СХВАЛЕНА ЦК КПРС і Верховною Радою СРСР реформа загальноосвітньої і професійної школи поставила перед університетами невідкладні завдання — докорінно покращити професійну підготовку вчителів для шкіл і професійно-технічних училищ. А професійна сформованість молодого вчителя передбачає не тільки високий науковий рівень підготовки за профілем факультету, а й всебічне знання шкільної програми і підручників, теоретичне і практичне опанування шкільною психологією і педагогікою та методикою викладання своєї дисципліни.

Наші дослідження підтверджують, що головним фактором у справжньому формуванні вчителя є навчальний процес і наукова діяльність студентів.

Звернемось до відповідей студентів. В анонімній анкеті було поставлено питання: «Як змінилося ваше ставлення до обраного факультету і майбутньої професії?». Відповіді були такі: «Ніяких змін не відбулося» написали на других курсах — 81 процент, на третіх — 51 процент, на четвертих — 36 процентів; «Ще більше полюбили обраний фах» на других курсах заявили 16 процентів, на третіх — 48 процентів, на четвертих — 64 проценти; «Розчарувались в обраному профілі» на других курсах три проценти, на третіх курсах один процент, на четвертому таких відповідей не було.

З цих відповідей видно, що студенти «входять» в науку поступово і безперервно. Але, на жаль, із відповідей видно, що студенти мають на увазі головним чином науку, а не вчительську професію.

Виявлена така закономірність: формування у студентів інтересу до науки як фаху відбувається більш виразно і досягає високого показника — до 100 проц. Що ж до професії вчителя, то тут показники дуже малі. Так, наприклад, на перших і других курсах тільки 20 проц. студентів твердо заявили в анкетах, що вони готують себе до професії вчителя. А на четвертих—п'ятих курсах цей процент зріс лише до 35—40 проц.

Чим це пояснюється? Причин кілька. Це, перш за все, відсутність чіткої профорієнтаційної роботи на вчительську професію в школі, а також під час відбору абітурієнтів в університет на перші курси. Але головна причина — це одностороння профорієнтація на фахових (випускних) кафедрах. Спрямовують на науку, і зовсім не орієнтують ідейно, психологічно на професію вчителя. Інколи навіть

протиставляють наукову підготовку підготовці вчителя. Це саме мав на увазі один із заступників декана університету, який нещодавно заявив на нараді з питань педагогічної практики, що ми не можемо опускатися до рівня педагогічного інституту. Не «опускатися» треба, а піднятися, щоб дійсно виконати вимоги реформи школи по підготовці сучасного вчителя. Університетська наукова підготовка залишається, її не можна знижувати. Потрібно лише направити цю науку на майбутній фах вчителя, підносити авторитет професії вчителя. Це святий обов'язок

викладачів університету чи аспірантури, які в школі не працювали, а запрошувати на ці посади кращих вчителів шкіл.

Настав час, коли стало необхідним переглянути питання про номенклатуру спецкурсів. Давно склалась університетська традиція давати перевагу спецкурсам, в яких знаходять вихід вузького характеру дослідження авторів цих спецкурсів. Тематично такі спецкурси розраховані на поглиблений розгляд окремих питань науки за фахом факультету та оволодіння методикою наукового дослідження.

РЕФОРМА В ДІІ

Твоя майбутня професія

зок випускаючих кафедр.

Тільки в єдності дій з випускаючими кафедрами кафедри педагогіки і психології та методисти факультетів в змозі будуть цілеспрямовано готувати студентів до вчительської діяльності. Необхідно подолати існуючу неузгодженість дій випускаючих кафедр і кафедр педагогіки і психології та методистів факультетів у професійному формуванні молодого вчителя в університеті.

Ще одна причина, яка заважає практичній підготовці вчителя в університеті. Це відсутність на факультетах, крім фізичного, по-сучасному обладнаних кабінетів шкільної методики. Фактично на факультетах немає бази для практичної підготовки вчителя. Немає там не тільки потрібного обладнання, технічних засобів навчання учнів, але й самого необхідного — шкільних програм, підручників, методичної літератури.

Невідкладним стало питання про забезпечення факультетів кваліфікованими викладачами шкільних методик і керівників педагогічної практики. Як фахівців їх там майже немає. Бо шкільна методика розглядається як щось другорядне, і відведені на неї години часто використовуються для «довантаження» викладача, який методистом себе не вважає. Ось чому потрібно створити університетську кафедру методики, зосередити в ній фахівців-методистів. При цій умові можливим буде вести дослідження з шкільної методики і готувати на ній кваліфікованих методистів для факультетів. І готувати їх не за рахунок залучення випуск-

Це добре. Але суттєвим недоліком є те, що недоцінюються спецкурси, мета яких — здійснювати поглиблену професійну підготовку студентів до вчительської професії. В інших університетах на факультетах, що готують вчителів, значне місце займають професійного характеру спецкурси, такі, як шкільний предмет за сучасною програмою, проведення лабораторних занять у школі за фахом факультету, шкільні підручники і подібні, а забезпечують заняття з таких спецкурсів випускаючі кафедри.

Не досить схвально ставляться до спецкурсів психолого-педагогічного циклу. А інколи дають згоду на введення цих спецкурсів, але годин кафедрам не дають, або обмежують їх кількома лекціями.

Кафедрою педагогіки давно запропонована факультетам тематика курсових і дипломних робіт з педагогіки. Але помилкова думка, що курсові та дипломні роботи з педагогіки не можна вважати науковою роботою, це панує в університеті. І це суттєво заважає професійній підготовці студентів. Адже ж добре відомо, що науковість курсової чи дипломної роботи залежить не від науки, з якої запропонована тема для студента, а від наукового рівня її виконання. Може бути далекою від науки робота з педагогіки, і з фізіології чи фізики, якщо студент подав в ній лише опис відомого і не провів ніякого дослідження.

Не працює за своїм призначенням кабінет педагогічної майстерності. Тривалий час не впорядковано керівництво кабінетом. Як відомо,

мо, основне призначення кабінету педагогічної майстерності — практичне навчання молодих викладачів та аспірантам оволодіння основами педагогічної майстерності. Але цього там немає. Та й не працює кабінет педагогіки і не володіє педагогікою вищої школи, що лишить кредитне педагогічне навчання педагогіки нет педагогічної майстерності. Кафедра педагогіки поза керівництвом кабінету.

В університеті створено відділ технічних наук і навчання. Його функції оперативно забезпечують навчальний процес тільки засобами. Але цим не займається. Значальному корпусу вчителів-аспірантів університету немає великих аудиторій, одна з них не об'єднана аудиторіями, технічними засобами, цьому ж корпусу немає і відділу технічних наук. Якщо доцентів і викладачів педагогіки звертують до відділу ТЗН з проханнями підготувати аудиторію до лекції, щоб можна використати деякі засоби, але їй зарозуміло відповісти: «Ми відділ, а не аудиторія». Питається — ж тоді існує цей відділ?

Відомо, що в інших університетах (Київський, Московський та інші) відділи напередодні мають замовлення на викладачів на обслуговування лекцій з допомогою в поточних аудиторіях.

Потрібно вирішувати питання про базові кабінети в районі Одеси і в районах, щоб мати бази для залучення студентів до роботи в школі і практичних занять з дітьми.

Суттєво слід змінити методику і методику наукової і педагогічної роботи в аудиторіях педагогіки і психології. Все має бути сплановано на створення методичних кабінетів студентам і кафедрам підготовки навчальних і методичних програм з педагогіки та психології практичної та спеціальної педагогіки. Положення про реформу школи.

Є ще один резерв — це пропаганда педагогіки серед вчителів. Це проведе факультетах зустрічі з вчителями, що залучають факультет з метою використання їх досвіду. Тільки ці повинні бути не просто обговореннями, а з обговореннями шкільних проблем участю всіх студентів факультету. Весняні каникули — найбільш зручний час для проведення таких зустрічей.

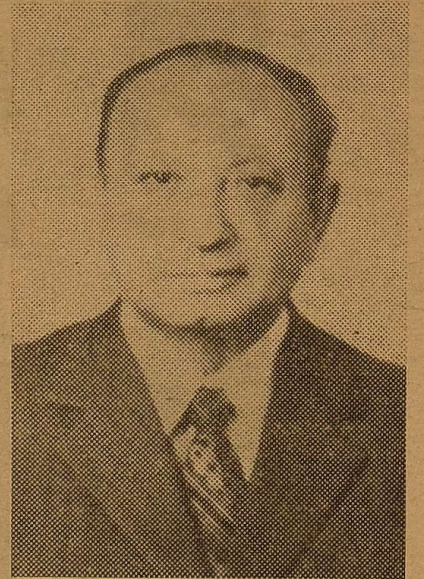
І. КОБИЛЯ,
професор, зав. кафедрою педагогіки

Після тяжкої і тривалої хвороби пішов з життя Юрій Самойлович Вайсбейн, член КПРС з 1939 року, журналіст, викладач юридичного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Ю. С. Вайсбейн народився в 1917 році в родині робітника. Свою трудову діяльність розпочав на Одеському заводі «Кинап» електриком. Потім — служба в Радянській Армії, навчання у військово-політичному училищі і славний шлях військового журналіста на фронтах Великої Вітчизняної війни та в мирні роки.

Звільнившись в запас, з 1960 року Ю. С. Вайсбейн працював в Одеському державному університеті — редактором багатотиражної газети «За наукові кадри», потім, закінчивши Всесоюзний заочний юридичний інститут, викладачем кафедри цивільного права і процесу на юридичному факультеті.

Скромний, доброзичливий, чуйний, талановитий викладач Ю. С. Вайсбейн користу-

вався великим авторитетом і повагою серед викладачів та студентів.

За бойові заслуги Ю. С. Вайсбейн нагороджений орденами Червоного Прапора, Червоної Зірки та Вітчизняної війни II ступеню.

Пам'ять про Ю. С. Вайсбейна назавжди залишиться в наших серцях.

ГРУПА ТОВАРИШІВ.

ПРАПОР ПЕРЕМОГИ — ПРАПОР МИРУ

Під таким девізом відбулося спільне засідання кафедри української літератури Одеського державного університету імені І. І. Мечникова та студентів випускних курсів.

Відкриваючи засідання, завідувач кафедри, професор І. М. Дузь відзначив, що сьогодні, в переддень Дня Перемоги, наші письменники повинні й надалі неухильно, з історичною правдою, створювати образи радянських воїнів-визволителів, засобами літератури розповідати про героїчний подвиг нашого народу у Великій Вітчизняній війні.

— Ми, фронтовики, — сказав він, — є свідками того, яке визначне місце у виховній роботі з підростаючим поколінням займають твори про війну радянських письменників — О. Гончара, К. Симонова, Ю. Бондарева.

Тепло зустріли присутні виступ голози обласної секції ветеранів війни, генерал-майора М. Ф. Стафеева. Упрямі виступаючий ознайомив викладачів та студентів із структурою секції, розкрив задачі, які стоять перед її членами, звернув увагу на важливість зустрічей учасників війни з молоддю області. Далі доповідач зупинився на постанові ЦК КПРС «Про

40-річчя Перемоги радянського народу в Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років». У своєму слові М. Ф. Стафеев наголосив на завданнях, які ставить партія перед ветеранами війни у виховній та ідеологічній роботі, підкреслив теплі піклування держави про учасників Великої Вітчизняної війни.

— Сьогодні, коли наша країна готується до відзначення 40-річчя Великої Перемоги, — сказав М. Ф. Стафеев, — єдиним завданням для ветеранів, для всіх радянських людей є боротьба за збереження миру на нашій планеті. Ви, молодь, наша зміна, повинні високо нести Прапор Перемоги в боротьбі за мир.

— Знаменно, — продовжив генерал-майор М. Ф. Стафеев, — що в Італії, в капіталістичній державі, звідки я недавно повернувся, чесні люди цієї країни беруть, як святиню, імена радянських солдат, які полягли в боях з фашистськими загарбниками на італійській землі.

Як відомо, у роки Вітчизняної війни в Італії загинув студент філологічного факультету нашого університету Олександр Тіріков, який приймав активну участь у русі опору італійських партизан.

В. КРОХМАЛЬ,
студент V курсу
філологічного
факультету.

Редактор В. НІКОЛАЄВ.

Португалія. Величезною масштабом пройшли загальнонаціональні дні боротьби за преси народу, за нову соціально-економічну політику.

Десятки тисяч мешканців пройшли центральні вулицями з лозунгами та транспарантами. «За краще життя!», «Проти диктату імперізму!», «Ні — зраді ідеї квітневої революції!» — гукнули демонстранти.

На знімку: учасники демонстрації.

Токійському парку «Хірошіма» відбулась маніфестація дівчаток Японії. Понад тисячі учасниць виступили проти дискримінації жінок в країні з вимогами усунення нерівності жінок на виробничих місцях у громадському житті.

На знімку: учасниця маніфестації в Токіо.

Прогресивна громадськість виступає проти розгоря в країні американських ракет першого удару.

На знімку: антивоєнна демонстрація на вулицях Когана.

Фото ТАРС.

НАШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24.

ДЗВОНІТЬ: телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).

«За наукові кадри», орган парткома, ректората, профкомів и комітета комсомола Одеського державного університету ім. Мечникова. (На українському мові).

ук. тип. «Чорноморська компанія» Одеського обласного КП України, вул. Пушкінська, 33. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда», Зам. № 15543.